

Lasten genitaaliautonomia Suomessa

Yleiskatsaus politiikan ja lainsäädännön kehitykseen
2008 – 2022

Intakt rf / Ehjä ry

Johan Nyman

Genitaaliautonomia / sukupuolielinten autonomia?

Oikeus päättää omasta kehosta (ruumiillinen koskemattomuus)

koskien

ei-lääketieteellistä sukupuolielinten leikkaamista

henkilön sukupuolesta riippumatta

Lasten genitaaliautonomia?

Edistämistyö

koskien

lasten suojaamista

ei-lääketieteellisestä sukupuolielinten leikkaamisesta

sukupuolesta riippumatta

- tyttöjä, poikia, intersukupuolisia lapsia

Brian Earp (bioethiker; Yale, Oxford)

22.9.2022:

“In general, the position I defend is one of *genital autonomy* — that means, protecting people from non-voluntary genital modifications that they don’t want, didn’t request, or definitely cannot consent to, while preserving and allowing the *choice* of relatively more mature and autonomous persons to decide whether or how they may want their bodies to be modified under conditions of informed consent.”

Brian Earp (bioetiker; Yale, Oxford)

22.9.2022:

”Protecting Children or Policing Gender?”
(20.9.2022)

<https://twitter.com/briandavidearp/status/1573672630355386374>

My response: the article acknowledges that double mastectomies are increasingly performed in legal minors, and it does not endorse this trend. Even so, ‘several well-documented cases’ of X does not contradict an assertion of ‘rarity’ — especially when the reference to rarity had to do, not with mastectomies, but rather, with genital surgeries in particular. The overwhelming majority of genital surgeries intended to address or alleviate gender dysphoria occur after the age of 18, with some prominent gender medicine clinics categorically refusing to perform them before that age. In any case, I do not endorse genital surgeries in anyone incapable of validly consenting to them that are not urgently medically necessary. In the highly unusual circumstances in which doctors perform genital surgeries in persons under the age of 18 (the vast majority of these instances being on 17-year-olds, who, presumably, do not have substantially less decision-making capacities than do 18-year-olds, on average) for purposes of attempting to address longstanding gender-dysphoric distress, it is because, in their judgment, it is in fact necessary for the health and well-being of the particular individual in question. Since I don’t know about the specific circumstances of each such judgment, I am not sure whether they could have been reasonable; if the surgeries were not in fact medically necessary (on some reasonable conception) or if the person requesting them could not have given morally meaningful consent, then on principle I would not support the surgeries. That being said, if you think that legal adults (i.e., 18 year olds) should in principle be permitted to choose body modifications for personal reasons, out of respect for the autonomy of sufficiently mature persons to decide about their own bodies, then I think some further thought would be needed to determine how best to distinguish the level of autonomy of an average 17-year-old compared to that of an 18-year-old. In general, the position I defend is one of *genital autonomy* — that means, protecting people from non-voluntary genital modifications that they don’t want, didn’t request, or definitely cannot consent to, while preserving and allowing the *choice* of relatively more mature and autonomous persons to decide whether or how they may want their bodies to be modified under conditions of informed consent. Whether someone has the mental and emotional capacity to give meaningfully informed consent to a given body modification is a difficult question; your position seems to be that no one, categorically, under the age of 18 has the capacity, whereas once they turn 18, suddenly they have the capacity. But I don’t think the legal age of majority/minority (which is essentially arbitrary and varies depending on the domain in question) necessarily tracks with the moral capacity to autonomously make certain choices about one’s own body in particular individual cases.

Brian D. Earp

Senior Research Fellow in Moral Psychology

Uehiro Centre for Practical Ethics

brian.earp@philosophy.ox.ac.uk

[Personal webpage](#)

[Uehiro webpage](#)

[Twitter](#)

Area of Specialisation: [Ethics](#), [Feminist Philosophy](#), [Moral Philosophy](#), [Practical Ethics](#)

Membership Type: [Fixed-Term Tutorial & Research Fellows](#)

Career and Education	Recent Publications	Research Interests
2022	Senior Research Fellow, University of Oxford	
2021	Ph.D. in Philosophy and Psychology from Yale University	
2015	Presidential Scholar in Bioethics, The Hastings Center	
2014	M.Phil. in History and Philosophy of Science from Cambridge University	
2011	M.Sc. in Experimental Psychology from University of Oxford	
2010	B.A. in Cognitive Science with distinction from Yale University	

They stood up, and addressed the elders. And highlighted the need for a change.

He kohtasivat yhteisön vanhimpia, ja korostivat muutoksen tarvetta.

<https://www.bbc.co.uk/programmes/p060m113>

<https://youtu.be/pfNx03dVCdY>

Genitaaliautonomia: mitkä käsitteet? Milloin, kenelle, kenestä?

Ympärileikkaus vai silpominen?

- ei riipu sukupuolesta
- jokainen yksilö päättää itse
 - miten suhtautuu siihen toimenpiteeseen mikä suoritettiin hänelle lapsena
 - jotkut ovat ylpeitä ja iloisia
 - toiset ovat neutraaleja tai välinpitämättömiä, eivät kärsi siitä mitenkään
 - toiset taas ovat surullisia/vihaisia/epätoivoisia
 - kokevat sitä vakavana yksityisyyden loukkauksena
 - rajoittaa hyvinvointia ja jokapäiväistä elämää
- sukupuolesta riippumatta!**
- miksi haluaa kutsua kyseisen toimenpiteen
 - sukupuolesta riippumatta!**

1995

19.12.1889/39

Dokumentin versiot

 Viitetiedot På svenska

Rikoslaki

21 luku ([21.4.1995/578](#))

Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista

Rikoslain 5§ ja 6§

- perustana
- sukupuolineutraaleja!
- mutta soveltamisessa on eroa, sukupuolesta riippuen

5 § ([21.4.1995/578](#))

Pahoinpitely

Joka tekee toiselle ruumiillista väkivaltaa taikka tällaista väkivaltaa tekemättä vahingoittaa toisen terveyttä, aiheuttaa toiselle kipua tai saattaa toisen tiedottomaan tai muuhun vastaavaan tilaan, on tuomittava *pahoinpitelystä* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

6 § ([13.7.2001/654](#))

Törkeä pahoinpitely

Jos pahoinpitelyssä

- 1) aiheutetaan toiselle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaarallinen tila,
- 2) rikos tehdään erityisen raa'alla tai julmalla tavalla tai
- 3) käytetään ampuma- tai teräasetta taikka muuta niihin rinnastettavaa hengenvaarallista välinettä

ja rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikoksentekijä on tuomittava *törkeästä pahoinpitelystä* vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

thl.fi – Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estäminen

Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen on yksi **naisiin kohdistuvan väkivallan muoto. Se on Suomen lainsäädännön mukaan rangaistava teko.**

Tämä sivusto tarjoaa tietoa tyttöjen ja naisten silpomisperinteestä ja ohjeet ehkäisevään käytännön työhön. Sivusto on tarkoitettu maahanmuuttajataustaisten lasten, nuorten ja perheiden parissa työskenteleville ammattilaisille.

Sivuston sisältö:

- [Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen eli ympärileikkaus](#)
- [Lainsäädäntö ja ihmisoikeussopimukset](#)
- [Eri silpomistyytit ja niistä aiheutuvat terveyshaitat](#)
- [Ehkäisevä työ ja silpomisen läpikäyneen auttaminen](#)
- [Lähteet ja lisätietoa](#)

Silpomisen estämisen toimintaohjelma

Sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estämisen toimintaohjelman.

[Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estämisen toimintaohjelma \(FGM\)](#)

Poikien ei-lääketieteellinen ympärileikkaus

Ei-lääketieteellisellä ympärileikkauksella tarkoitetaan uskonnollisiin tai kulttuurisiin syihin perustuvaa toimenpidettä, jossa pojan siittimestä poistetaan esinahkaa.

Suomessa alaikäisten poikien ei-lääketieteellistä ympärileikkausta ei ole toistaiseksi lailla kielletty, mutta sen katsotaan loukkaavan lapsen koskemattomuutta ja itsemääräämisoikeutta.

Terveystieteiden ammattilaisen on hyvä ottaa asia puheeksi raskaana olevien ja alaikäisten poikien vanhempien kanssa, kun maahanmuuttajataustainen ihminen tai turvapaikanhakija tulee alueelta, joissa kulttuuriin kuuluu poikien ympärileikkaus.

STM ohjeistaa poikien ei-lääketieteellisestä ympärileikkauksesta

- Pojan ei-lääketieteellinen ympärileikkaus ei kuulu julkisesti rahoitettuun terveydenhuoltoon.
- Ympärileikkauksen saa tehdä vain laillistettu lääkäri.
- Lääkärin on ennen ympärileikkauksen tekemistä annettava huoltajille riittävät tiedot ympärileikkauksen luonteesta, vaikutuksista ja mahdollisista haitoista sekä toimenpiteen peruuttamattomuudesta.
- Huoltajilta tarvitaan kirjallinen suostumus eikä ympärileikkausta saa tehdä, jos toinen huoltaja vastustaa sitä.
- Ympärileikkausta ei saa tehdä, jos poika vastustaa sitä, kun hän ikänsä ja kehitystasonsa perusteella kykenee ymmärtämään ympärileikkauksen merkityksen.
- Ympärileikkaus on suoritettava asianmukaisissa ja steriileissä olosuhteissa kivunlievityksellä, josta vastaa lääkäri.

STM:n ohjetta sovelletaan alle 18-vuotiaan pojan sukuelimen esinahan ympärileikkaukseen, jolle ei ole lääketieteellistä syytä.

Rikoslain 5§ ja 6§

- perustana
- sukupuolineutraaleja!
- mutta soveltamisessa on eroa, sukupuolesta riippuen
- **miksi tällainen ero?**

1995

2008

Korkein Oikeus (KKO): ennakkopäätös KKO:2008:93

KKO:2008:93

Dokumentin versiot

 [På svenska](#)

Pahoinpitely

Diaarinumero: R2007/500

Esittelypäivä: 23.9.2008

Antopäivä: 17.10.2008

Taltio: 2250

A oli suorittanut lääkarillä neljän ja puolen vuoden ikäiselle pojalleen ympärileikkauksen uskonnollisista syistä. Korkeimman oikeuden tuomiosta ilmenevillä perusteilla katsottiin, että A:n menettely ei ollut rangaistavaa pahoinpitelynä tai siihen yllytyksenä.

[Asian käsittely alemmissa oikeuksissa](#)

[Muutoksenhaku Korkeimmassa oikeudessa](#)

[Korkeimman oikeuden ratkaisu](#)

1995

2008

Korkein Oikeus (KKO): ennakkopäätös KKO:2008:93

25. Asiassa esitetyn selvityksen valossa ympärileikkausta voidaan sellaisenaan pitää jokseenkin vaarattomana toimenpiteenä. Ympärileikkauksessa tosin poistetaan peruuttamattomasti esinahka tai sen osa ja se voi aiheuttaa jossain määrin kipua, mutta asianmukaisesti ja ammattitaitoisesti suoritettuna toimenpiteestä ei kuitenkaan aiheudu asianomaiselle terveydellistä tai muutakaan pysyvää haittaa. Kyseessä on toimenpide, jolle toisinaan on myös lääketieteellisiä perusteita ja jota varten on siitäkin syystä olemassa asianmukaiset ja ammatillisesti koetellut menettelytavat. Vaikka toimenpiteen vaikutus on pysyvä ja peruuttamaton, siihen ei liity lasta tai hänestä sittemmin kehittyvää aikuista kielteisesti leimaavia piirteitä. Nämä seikat huomioon ottaen ympärileikkausta voidaan pitää verraten vähäisenä puuttumisena lapsen ruumiilliseen koskemattomuuteen, mikäli toimenpide suoritetaan lääketieteelliseltä kannalta asianmukaisesti, asiallisissa hygieenisissä olosuhteissa ja toimenpiteen edellyttämää kivunlievitystä käyttäen.

1995

2008

Korkein Oikeus (KKO) :: komplikaatioita

Thorup (2013) toteaa, että kliinisessä ympäristössä tehdyistä rituaalisista ympärileikkauksista 5,1 % johtaa komplikaatioihin, jotka vaativat korjaavia toimenpiteitä tai leikkausta. Lisäksi 2 % komplikaatioita, jotka eivät vaadi korjaavaa leikkausta. Eli **komplikaatioita yhteensä 7,1 %**.

Thorup & Ifaoui (2013): *Complication rate after circumcision in a paediatric surgical setting should not be neglected*
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23905566/>

suoritettuna toimenpiteestä ei kuitenkaan aiheudu asianomaiselle terveydellistä tai muutakaan pysyvää haittaa. Kyseessä on toimenpide, jolle toisinaan on myös lääketieteellisiä perusteita ja jota

1995

2008

Korkein Oikeus (KKO) :: SEXUS 2019

Tilfredshed med omskæringsstatus

”Hvor tilfreds er du med, at du er omskåret?”

”Hvor tilfreds er du med, at du ikke er omskåret?”

Det første spørgsmål blev stillet til 2.001 mandlige respondenter, som oplyste, at de var omskåret. Heraf svarede 1,8% ”Ved ikke”. Det andet spørgsmål blev stillet til 27.116 mandlige respondenter, som oplyste, at de ikke var omskåret. Heraf svarede 3,9% ”Ved ikke”. Svarfordelingen blandt de resterende 1.965 respondenter, som var omskåret, og de resterende 26.108 respondenter, som ikke var omskåret, ses i Figur 4.20.

Kuinka tyytyväinen olet siihen, että olet ympärileikattu?

Kuinka tyytyväinen olet siihen, ettet ole ympärileikattu?

1995

2008

SEXUS 2019

Tilfredshed med omskæringsstatus

”Hvor tilfreds er du med, at du er omskåret?”

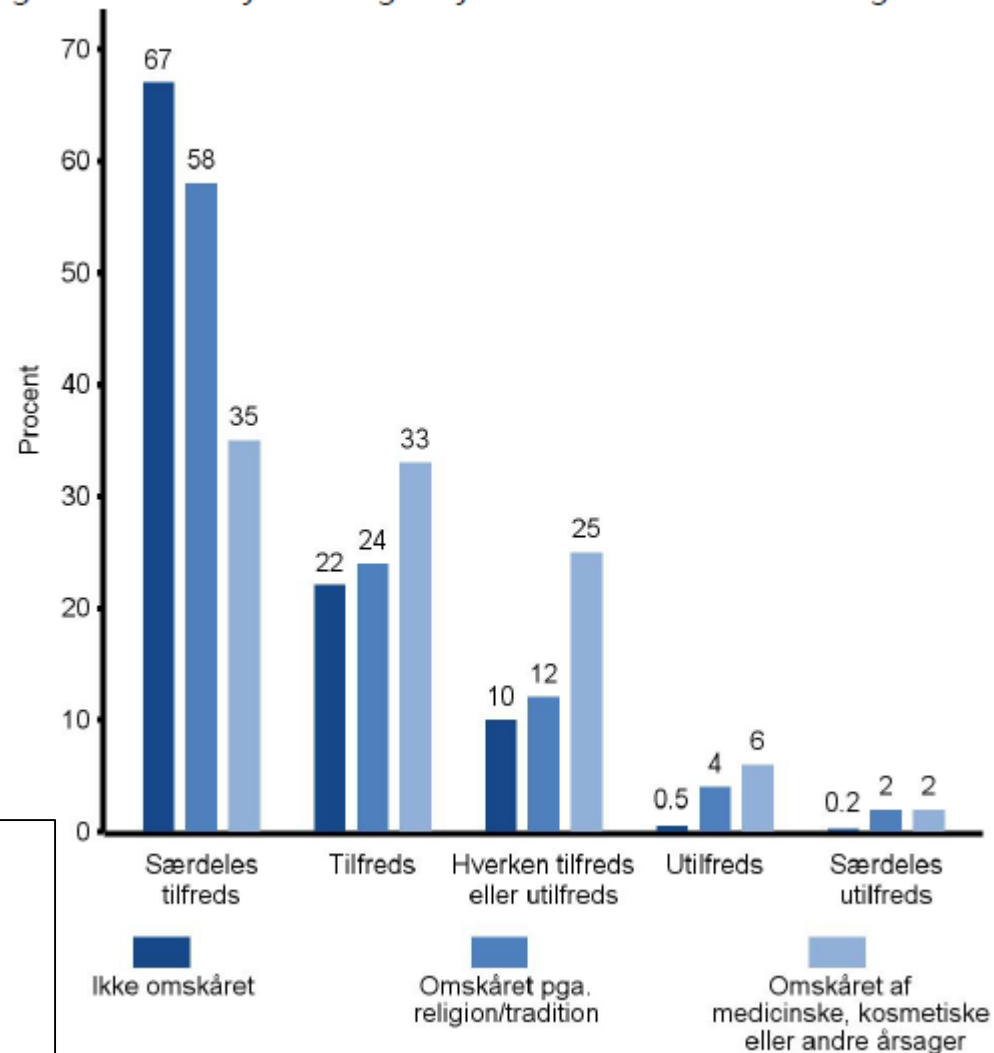
”Hvor tilfreds er du med, at du ikke er omskåret?”

Det første spørgsmål blev stillet til 2.001 mandlige respondenter, som oplyste, at de var omskåret. Heraf svarede 1,8% ”Ved ikke”. Det andet spørgsmål blev stillet til 27.116 mandlige respondenter, som oplyste, at de ikke var omskåret. Heraf svarede 3,9% ”Ved ikke”. Svarfordelingen blandt de resterende 1.965 respondenter, som var omskåret, og de resterende 26.108 respondenter, som ikke var omskåret, ses i Figur 4.20.

Maailman suurin seksuaalisuuden väestötutkimus
SEXUS Tanskassa (Frisch & al. 2019):

5,5% (uskonnolliset syyt) sekä 7,4% (lääketieteelliset syyt)
vastaneista ympärileikatuista miehistä oli tyytymättömiä siihen,
että heitä oli ympärileikattu

Figur 4.20. Svarfordeling: Tilfredshed med omskæringsstatus

1995

2008

Korkein Oikeus (KKO): ennakkopäätös KKO:2008:93

27. Virallinen syyttäjä on Korkeimmassa oikeudessa esittänyt, että poikien ympärileikkauksen hyväksyminen merkitsisi sukupuoleen ja uskontoon perustuvaa syrjintää siihen nähden, että tyttöjen ympärileikkauksen katsotaan olevan rangaistavaa ja että muissa uskonnoissa kuin juutalaisuudessa ja islamilaisuudessa pojat eivät joudu ympärileikkauksen kohteeksi. Korkein oikeus toteaa, että tytön ympärileikkaus tosiasiallisesti merkitsee tämän sukuelinten silpomista ja on siten selvästi vakavampaa kajoamista heidän ruumiilliseen koskemattomuuteensa kuin asianmukaisesti suoritettu pojan ympärileikkaus. Tyttöjen ympärileikkauksessa on kysymys lähinnä törkeäksi pahoinpitelyksi luokiteltavasta menettelystä, jota ei voida missään olosuhteissa oikeuttaa nyt kyseessä olevan kaltaisilla uskonnollisilla ja sosiaalisilla syillä, eikä sitä ole perusteltua rikosoikeudellisessa arvioinnissa rinnastaa poikien ympärileikkaukseen. Uskontoon perustuvaa syrjintää ei puolestaan merkitse se, että ympärileikkaus liittyy vain tiettyjen edellä mainittujen maailmanuskontojen perinnäistapoihin.

Medically Unnecessary Genital Cutting and the Rights of the Child: Moving Toward Consensus

The Brussels Collaboration on Bodily Integrity

Brysseliyhteistyö (2019)

+

Brian Earp (2012→) m.fl.:

- **suostumus** ennen sukupuoli
- sukupuoli ei määrää erityyppisten toimenpiteiden "vakavuutta"
- **molempien vanhempien** tallessa oleva ruumiillinen koskemattomuus on paras edellytys siihen että lapsi saa saman oikeuden

What are the ethics of child genital cutting? In a recent issue of the journal, Duivenbode and Padela (2019) called for a renewed discussion of this question. Noting that modern health care systems "serve individuals with a wide array of preferences about how their bodies should look and function," they asked how physicians and policymakers should respond to requests for procedures "that may be rooted in cultural or religious values, or perhaps ... social preference rather than good medical practice" (4). The impetus for their article was a recent high-profile U.S. federal court case—the first to test the 1996 American law prohibiting "female genital mutilation" (FGM). Legally, this term refers to the intentional cutting or sewing of "the whole or any part of the labia majora or labia minora or clitoris of another person who has not attained the age of 18 years." No allowance is made for what the law calls "custom or ritual." The sole exception is for medical necessity.¹

We do not take a position on the legal merits of this sole exception. Instead, we seek to clarify and assess the underlying *moral* reasons for opposing all medically unnecessary genital cutting² of female minors, no matter how severe. We find that within a Western medicolegal framework, these reasons are compelling. However, they do not only apply to female minors, but rather to nonconsenting persons of any age irrespective of sex or gender.

Keeping our focus exclusively on a Western context for the purposes of this article, we argue as follows: Under most conditions, cutting any person's genitals without their informed consent is a serious violation of their right to bodily integrity. As such, it is morally impermissible unless the person is nonautonomous (incapable of consent) and the cutting is medically necessary (Box 1).

For consensual cutting (i.e., cutting with the ethically valid consent of the affected individual), expected medical benefits or even nonmedical benefits may reasonably factor into a person's decision to request a genital-altering procedure. A consenting individual can determine whether the downsides of the cutting are worth the expected upsides in light of their own considered preferences and values (Aurenque and Wiesing 2015). These preferences and values may often differ from those of the individual's parents and may also vary substantially from person to person both within and across communities.

For nonconsensual cutting (i.e., cutting without the ethically valid consent of the affected individual), the threshold for proceeding should be higher. In other words, the mere prospect of health-related (prophylactic), sociocultural, faith-based, cosmetic, or other perceived benefits cannot normally justify the nonvoluntary infliction of an acute lesion, including tissue damage or removal—with the associated risks and potential long-

1995

2008

Rikoslain 5§ ja 6§

- perustana
- sukupuoli neutraaleja!
- mutta soveltamisessa on eroa, sukupuolesta riippuen
- **miksi tällainen ero?**

1995

2008

2015

53/2015

Dokumentin versiot

Valtioneuvoston asetus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain (375/2015) 2 §:n nojalla:

1 §

Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta Istanbulissa 11 päivänä toukokuuta 2011 tehty Euroopan neuvoston yleissopimus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2015 niin kuin siitä on sovittu.

Eduskunta on hyväksynyt yleissopimuksen 25 päivänä helmikuuta 2015 ja tasavallan presidentti 10 päivänä huhtikuuta 2015. Hyväksymiskirja on talletettu Euroopan neuvoston pääsihteerin huostaan 17 päivänä huhtikuuta 2015.

1995

2008

2015

Istanbulin sopimus (2011):

säädetään naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä
ja torjumisesta

1995

2008

2015

38 artikla - Naisen sukuelinten silpominen

Osapuolet toteuttavat tarvittavat lainsäädäntö- tai muut toimet varmistaakseen, että seuraavat tahalliset menettelyt säädetään rangaistaviksi:

- a. naisen isojen häpyhuulten, pienten häpyhuulten tai häpykielen täydellinen tai osittainen poistaminen leikkaamalla, faraoninen ympärileikkaus tai muu silpominen;
- b. naisen pakottaminen tai järjestäminen alistumaan johonkin a alakohdassa mainittuun tekoon;
- c. tytön kehottaminen, pakottaminen tai järjestäminen alistumaan johonkin a alakohdassa mainittuun tekoon.

1995

2008

2015

2016

1995

2008

2015

2016

Kaksi uutta KKO-ennakkopäätöstä 2016:

- KKO:2016:24 (vanhempien ja ympärileikkaajan syytteet hylättiin)
- KKO:2016:25 (isä sai tuomion, ympärileikkaaja ei tuomittu)

"Spotlight voi osoittaa, että tuomioistuimen päätös perustuu osittain heikkoon faktapohjaan ja perusteettomiin oletuksiin"

(YLE Spotlight 12.9.2016, "Med kniven på förhuden" / *Esinahka veitsenterällä*
<https://areena.yle.fi/1-3083113>)

Korkein oikeus (KKO) on antanut tänään kaksi ennakkopäätöstä, joilla on linjattu poikien uskonnollisista ja kulttuurisista syistä tehdyn ympärileikkauksen rangaistavuutta. Ratkaisut täydentävät KKO:n aiempaa linjausta, jonka mukaan muusta kuin lääketieteellisistä syistä tehty pojan ympärileikkaus sinällään täyttää pahoinpitelyrikoksen tunnusmerkistön, mutta ei ole rangaistava tilanteessa, jossa sitä voidaan pitää lapsen edun mukaisena.

Ensimmäisessä tapauksessa oli kysymys kahdesta ympärileikkauksesta, jotka muslimiperheet olivat teettäneet 7- ja 12-vuotiaille pojilleen. Leikkaukset oli tehty molemmissa tapauksissa kummankin vanhemman pyynnöstä ja ne oli suorittanut henkilö, joka ei ollut lääkäri. KKO katsoi ratkaisevaksi sen, että toimenpiteet oli kuitenkin tehty lääketieteellisin kriteerein arvioiden ammattitaitoisesti, ja että toimenpiteitä oli pidettävä poikien edun mukaisina. Toisaalta etenkin jo 12 vuotta täyttäneen lapsen osalta toimenpide olisi edellyttänyt hänen oman mielipiteensä selvittämistä. KKO piti ennallaan Helsingin hovioikeuden tuomion, jolla vanhempia ja ympärileikkaukset tehnyttä henkilöä koskevat yllytys- ja pahoinpitelysyytteet hylättiin.

Toisessa tapauksessa nigerialaissyntyinen isä oli kulttuuritaustastaan johtuen ympärileikkauttanut nelikuisen poikansa tämän suomalaisen äidin tahdon vastaisesti. Isä oli erehdyttänyt ympärileikkauksen suorittaneen lääkärin uskomaan, että myös lapsen äiti oli antanut toimenpiteelle suostumuksensa. KKO katsoi, että toimenpide olisi edellyttänyt kummankin vanhemman suostumuksen ja päätyi siihen, että tämä seikka oli ratkaiseva harkittaessa sitä, voitiinko toimenpidettä pitää lapsen edun mukaisena. KKO tuomitsi isän pahoinpitelystä sakkorangaistukseen. Toimenpiteen tekijänä olleen lääkärin KKO vapautti syytteestä alempien oikeusasteiden tavoin.

KKO totesi ratkaisussaan lisäksi, että Suomessa ei ole muilla kuin lääketieteellisillä perusteilla tehtävää ympärileikkausta koskevaa nimenomaista lainsäädäntöä. Vaikka sosiaali- ja terveysministeriö on antanut kysymyksestä suosituksen, se ei poista ympärileikkaukseen liittyviä epäselvyyksiä esimerkiksi suosituksen vastaisesti toimivien henkilöiden rangaistusvastuuseen liittyen.

1995

2008

2015

2016

KKO kaipaa lainsäädäntöä

KKO:2016:25

11. Korkein oikeus toteaa, että rikosoikeuden keskeisten periaatteiden, henkilöiden yhdenvertaisuuden ja rikosvastuun ennustettavuuden, kannalta on epätyydyttävää, että muilla kuin lääketieteellisillä perusteilla tehdyn ympärileikkauksen oikeutus ja tällaisen toimenpiteen suorittaneen henkilön rikosvastuun edellytykset joudutaan arvioimaan lapsen etuun kytkeytyvien tapauskohtaisten ja arvostuksenvaraisten näkökohtien perusteella. Vaikka Korkein oikeus on erityislainsäädännön puuttuessa pyrkinyt linjaamaan suuntaviivoja, joiden täyttyessä poikalapsen ympärileikkausta voidaan pitää hänen etunsa kannalta oikeutettuna, yksittäistapauksia koskevilla ratkaisuilla ei pystytä kattavasti hallitsemaan tätä kysymystä. Muulla kuin lääketieteellisellä perusteella suoritettun ympärileikkauksen hyväksyttävyyden arviointi edellyttää laaja-alaista ja monitahoista lapsen kokonaisuuteen liittyvää punnintaa, jossa otetaan huomioon paitsi lapsen ja lapsen huoltajien oikeudet, myös teko-olosuhteisiin ja toimenpiteen suorittajaan liittyvät kysymykset. Tällainen punninta on mahdollista vain asianmukaiseen valmisteluun perustuvassa lainsäädäntömenettelyssä. Ensiarvoisen tärkeää on tällöin ottaa kantaa myös seuraamuksiin, joita mahdollisen erityissääntelyn rikkomisesta aiheutuu.

1995

2008

2015

2016

KKO:2016:24

8. Poikalapsia ympärileikataan myös lääketieteellisistä syistä. Biolääketiedesopimuksessa, sen selitysmuistiossa tai sopimuksen voimaansaattamista koskevissa lainvalmisteluasiakirjoissa ei ole mainintoja siitä, onko sopimusta tarkoitus soveltaa myös silloin, kun ympärileikkaus tehdään yksinomaan uskonnollisista tai kulttuurisista syistä, ilman lääketieteellistä perustetta ja mahdollisesti varsinaisen terveydenhoitojärjestelmän ulkopuolella.

34. Edellä lausutun perusteella ja koska leikkaukset on edellä todetuin tavoin tehty lääketieteellisesti arvioituna asianmukaisesti, Korkein oikeus päätyy katsomaan, että ympärileikkaukset tässä asiassa ovat olleet lasten edun mukaisia niin, että vanhempien samoin kuin toimenpiteen suorittaneen A:n menettelyä voidaan ratkaisussa KKO 2008:93 tarkoitetuin tavoin pitää oikeutettuna.

1995

2008

2015

2016

2018

Kansalaisaloite Suomessa:
Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen

kansalaisaloite.fi

[Kirjaudu](#)[På svenska](#)Tekstin koko: [A](#) [A](#) [A](#)[Etusivu](#)[Selaa kansalaisaloitteita](#)[Tee kansalaisaloite](#)[Ohjeet](#)[Tiedotteet](#)

Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen

2.4.2018

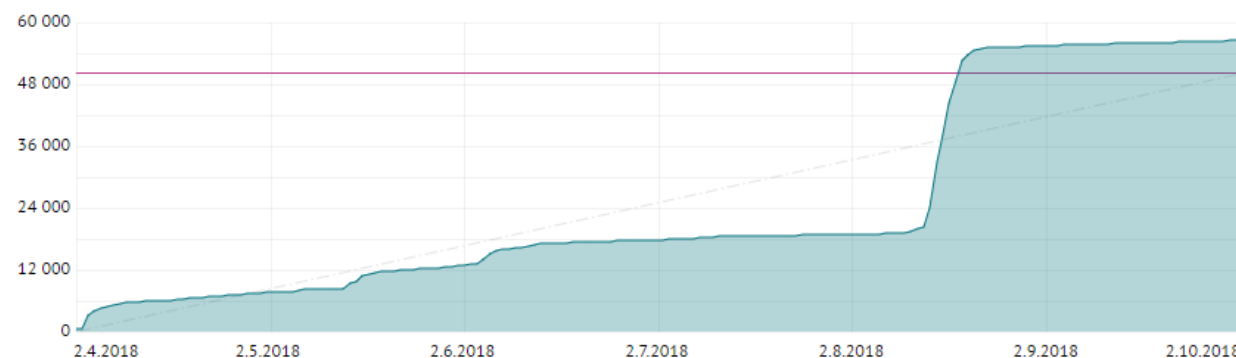
Aloite on lähetetty
eduskuntaan 3.6.2019

Aloite eduskunnan sivuilla: [KAA
1/2019 vp](#)

61 266

vahvistettua kannatusilmoitusta, joista muualla kerättyjä 5 193

Kannatusilmoituksia tässä palvelussa 56 073

[kokonaiskertymä](#)[päivätasolla](#)

1995

2008

2015

2016

2018

FOLKETINGET

Indførelse af 18 års mindstealder for omskæring af raske børn

Kansalaisaloite Tanskassa:

18 vuoden alaikärajan käyttöönotto terveiden lasten ympärileikkauksissa

Ammattikäntäjien suomenos: tiny.cc/ft_borgerforslag

18 vuoden alaikärajan käyttöönotto terveiden lasten ympärileikkauksissa

ID: FT-00124

Kansankäräjät kehottaa hallitusta esittämään lakiehdotuksen, jonka nojalla otetaan käyttöön sukupuolineutraali 18 vuoden alaikäraja sellaisille ympärileikkauksille, jotka eivät ole terveydellisistä syistä välttämättömiä.

Lapset kuuluvat yhteiskunnan haavoittuvimpiin kansalaisiin, koska he ovat riippuvaisia aikuisten antamasta hoivasta ja suojelusta. Siksi yhteiskunnalla on erityinen velvollisuus suojella lasten perusoikeuksia, kunnes he ovat riittävän vanhoja ja kypsiä kantamaan itse kyseisen vastuun.

Näin ollen lainsäädännön on kohdeltava yhdenvertaisesti kaikkia alle 18-vuotiaita lapsia sukupuolesta, kulttuuritaustasta tai vanhempien uskonnollisesta vakaumuksesta riippumatta, niin että he saavat samat oikeudet ruumiilliseen koskemattomuuteen ja itsemääräämiseen.

Edellä mainitut asiat voidaan saavuttaa usealla tavalla:

A. Terveysturvallisuuslaki

Seuraavassa mahdollinen lisäys 17 §:n 4 momenttiin: Alaikäinen itse tai hänen huoltajansa ei voi antaa tietoon perustuvaa suostumusta sellaisiin leikkauksiin, joista ei ole asianomaiselle välitöntä terveydellistä hyötyä.

B. Rikoslaki

Rikoslain 245 a §:ää muutetaan seuraavasti: 245 a § Henkilö, joka asianomaisen suostumuksella tai ilman sitä kajoaa alaikäisen henkilön ulkoisiin sukupuolielimiin poistaen nämä kokonaan tai osittain silpomalla tai muulla tavoin, on tuomittava vankeuteen enintään kuudeksi vuodeksi.

Startdato

01. februar 2018

Slutdato

18. maj 2021

Antal støtter

54.157

[Dette forslag har en anmærkning.](#)

Indførelse af 18 års mindstealder for omskæring af raske børn

LÆS OP

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag, der indfører en kønsneutral mindstealder på 18 år for omskæring, som ikke er nødvendig af helbredsmaessige årsager.

1995

2008

2015

2016

2018

2019

UUTISET

UUTISET | KOTIMAA

3000 tyttöä uhkaa Suomessa sukuelinten silpominen - kansalaisaloite luovutettiin: "Järkyttävää, ettei ole kielletty erillislailla"

Kansalaisaloite keräsi 61 266 allekirjoitusta.

Suomalainen kansalaisaloite: Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen

- otetaan käsittelyyn lakivaliokunnassa syyskuussa 2019

1995

2008

2015

2016

2018

2019

Kansalaisaloite: Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen

- otetaan käsittelyyn lakivaliokunnassa syyskuussa 2019
- lausuntoja kerätään
- kuulemistilaisuuksia järjestetään
 - bioeettinen asiantuntija: Brian Earp?

1995

2008

2015

2016

2018

2019

STM:n toimenpidesuunnitelma 2020-2025:
Väkivallaton lapsuus

Väkivallaton lapsuus

Toimenpidesuunnitelma
lapsiin kohdistuvan väkivallan
ehkäisystä 2020–2025

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN JULKAISUJA 2019:27

1995

2008

2015

2016

2018

2019

STM:n toimenpidesuunnitelma 2020-2025:
Väkivallaton lapsuus

Hallitusohjelma (Rinne, Marin)

Tavoite 4

Turvallinen oikeusvaltio (vastuullinen rikosseuraamusjärjestelmä, rikoslaki ja rikosuhrien aseman parantaminen)

Turvataan resurssit sukuelinten silpomisen vastaiseen työhön.

Taulukko 25. Poikien ei-lääketieteellinen ympärileikkaus. Tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2020–2025.

POIKIEN EI-LÄÄKETIETEELLINEN YMPÄRILEIKKAUS		
Tavoite: Poikien ei-lääketieteellinen ympärileikkaus voi toteutua vasta, kun henkilö itse antaa siihen tietoon perustuvan suostumuksen.		
Toimenpiteet	Perusteet	Vastuutahot ja toimijat
Toimenpide 1. Aloitetaan keskustelu ikärajasta eli ympärileikkauksen siirtämiseksi, kunnes poika voi itse osallistua päätöksentekoon (esim. nk. pyöreän pöydän keskustelut)	- Korkeimman oikeuden ratkaisut, joissa lainsäädäntöä edellytetään. - Lapsen oikeuksien sopimus (SopS 59-60/1991) - Lanzaroten sopimus (88/2011) - Sosiaalihuoltolaki: (1301/2014) lain mukaan on kiinnitettävä erityistä huomiota lapsen fyysisen koskemattomuuden turvaamiseen (5§). - Pääministeri Rinteen hallitusohjelma 2019	STM, THL, Lapsiasiavaltuutetun toimisto
Mittarit: - Seurataan leikkausiän kehittymistä vuoteen 2025 mennessä - Tilastot yliopistosairaaloissa alaikäisille pojille tehdyistä ei-lääketieteellisistä ympärileikkauksista vuosina 2020–2025.		

1995

2008

2015

2016

2018

2019

2020

Kansalaisaloite: Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen

- otetaan käsittelyyn lakivaliokunnassa syyskuussa 2019
- lausuntoja kerätään
- kuulemistilaisuuksia järjestetään
 - bioeettinen asiantuntija: Brian Earp?
- palautetaan eduskunnalle lokakuussa 2020 kahdella vastalauseella
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Mietinto/Sivut/LaVM_6+2020.aspx
- täysistuntokeskustelu ja äänestys

Vastalause 1 / Ehdotus

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että vastalauseessa esitettyjen perusteiden johdosta valiokunnan mietinnön LaVM 6/2020 vp perusteluista poistetaan poikien ei-lääketieteellistä ympärileikkausta koskevat kappaleet ja virkkeet ja että eduskunta hyväksyy valiokunnan mietinnön siltä osin kuin se koskee tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen kieltämistä.

Helsingissä 30.09.2020

Antero Laukkanen kd

Eva Biaudet r

Vastalause 2 / Ehdotus

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valiokunnan päätösehdotuksen lisäksi hyväksytään uusi päätösehdotus. (Vastalauseen päätösehdotus)

Vastalauseen päätösehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto ryhtyy mahdollisimman ripeästi toimenpiteisiin kaikkien pojille ei-lääketieteellisistä syistä tehtävien ympärileikkausten kieltämiseksi ja säätämiseksi rikoslaissa rangaistavaksi ja antaa tarvittavat lakiehdotukset eduskunnan käsiteltäviksi kuluvan vaalikauden aikana.

Helsingissä 30.9.2020

Leena Meri ps

Mari Rantanen ps

Sebastian Tynkkynen ps

Äänestys

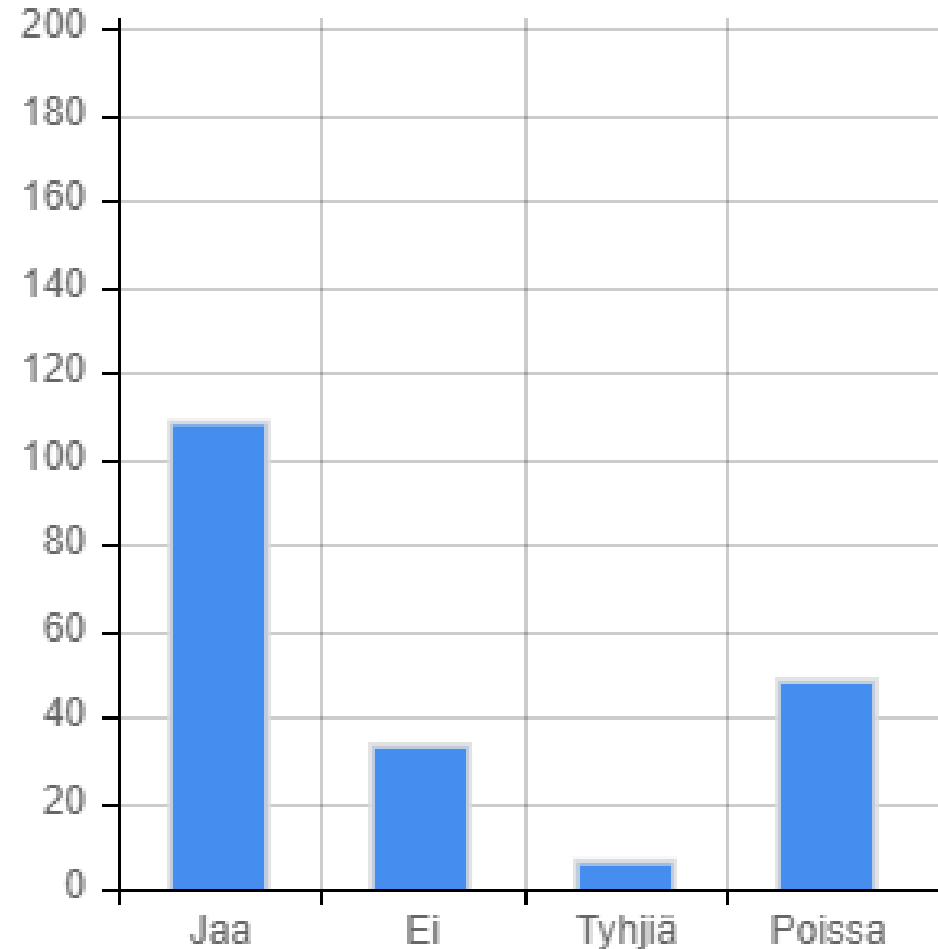
Kansanedustajien kannat
(yhteenveto vaihtoehtoista):

109: kaikki maininnat pojista
olisi pitänyt pyyhkiä
päättösehdotuksesta

34:Kaikilla lapsilla on oltava
sama lain mukainen suoja.

56: tyhjiä ja poissa

Jaa	Ei
109	34

1995

2008

2015

2016

2018

2019

2020

2022

Kansalaisaloite: Tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltäminen

- otetaan käsittelyyn lakivaliokunnassa syyskuussa 2019
- lausuntoja kerätään
- kuulemistilaisuuksia järjestetään
 - bioeettinen asiantuntija: Brian Earp?
- palautetaan eduskunnalle lokakuussa 2020 kahdella vastalauseella
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Mietinto/Sivut/LaVM_6+2020.aspx
- täysistuntokeskustelu ja äänestys
- eduskunnan kirjelmä toimitetaan valtioneuvostoon
- työryhmä perustetaan: mandaatti 2021-2022
 - pidennetty marraskuuhun 2022
- puolueiden kannat ja ohjelmat lasten genitaaliautonomiasa koskien?!
- eduskuntavaalit huhtikuu 2023

Utgångspunkt:

- **stävjande av icke-medicinskt skärande i barns könsorgan sker bäst genom att hanteras helhetligt**
 - utan åtskillnad av kön
- approachen stöds av
 - samtliga nordiska barnombudsmän (2013)
 - samtliga nordiska sexologiförbund (2013)
 - ett flertal nordiska och europeiska läkarförbund

Utgångspunkt:

Bästa sättet att stävja kvinnlig könsstympning, är att stävja all könsstympning. En intakt mamma och en intakt pappa har sannolikt den bästa förutsättningen för att förstå värdet och nödvändigheten i att låta sitt barn förbli intakt.

Bästa sättet att stävja ofrivilligt skärande i könsorganen för en viss grupp av barn, är att stävja det för alla barn, oavsett kön, kulturell bakgrund, eller andra attribut. En familj där bägge föräldrarna åtnjuter självbestämmanderätt över sin kropp och sina könsorgan, har sannolikt den bästa förutsättningen för att förstå värdet och nödvändigheten i att låta sitt barn förbli intakt.